

Stichting Intermaris

T.a.v. de [REDACTED]

Maelsonstraat 12

1624 NP HOORN

VERZONDEN 29 AUG. 2022

Zaaknummer : OD.369518
Behandelaar : de [REDACTED]
Betreft : Wnb aanvraag ontheffing ruimtelijke ingrepen
Locatie : Glazenwagen, Kerkewagen, Boerenwagen en Speelwagen, Hoorn

Geachte [REDACTED],

Op 17 maart 2022 hebben wij uw aanvraag voor een ontheffing als bedoeld in artikel 3.3 en 3.8 van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. Op 22 juni 2022 heeft u op ons verzoek om informatie aanvullende gegevens toegezonden. De aanvraag heeft betrekking op renovatie en het vernieuwen van daken van 9 appartementsgebouwen aan de Glazenwagen, Kerkewagen, Boerenwagen en Speelwagen te Hoorn (zie bijlage 1 bij dit besluit). De werkzaamheden betreffen het reinigen van metselwerk, spouwmuurisolatie, schilderwerk van de dakrand, vervangen van slecht voegwerk (veelal de regenkanten) en ter plaatse van de schuine daken met dakpannen, zullen de dakpannen worden vervangen. Voor deze werkzaamheden wordt door de initiatiefnemer, Intermaris, ontheffing gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in:

- artikel 3.1, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*).
- artikel 3.1, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk storen van exemplaren van de huismus (*Passer domesticus*).
- artikel 3.5, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk verstoren van exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).
- artikel 3.5, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing is aangevraagd voor de periode van 15 september 2022 tot en met 15 september 2029. De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer OD.369518.

Besluit

Wij besluiten om op grond van artikel 1 aan Stichting Intermaris te Hoorn ontheffing te verlenen van:

- artikel 3.1, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten en rustplaatsen van de huismus.
- artikel 3.5, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk verstoren van exemplaren van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis.
- artikel 3.5, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis.

ten behoeve van renovatie en vernieuwen van daken van 9 appartementsgebouwen aan de Glazenwagen, Kerkewagen, Boerenwagen en Speelwagen te Hoorn.

Wij besluiten om op grond van artikel 3.3 van de Wnb aan Intermaris géén ontheffing te verlenen van de volgende verbodsbepalingen:

- artikel 3.1, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk storen van exemplaren van de huismus.

Voorschriften en beperkingen

Aan dit besluit verbinden wij op grond van artikel 5.3, eerste, tweede en derde lid van de Wnb de navolgende voorschriften en beperkingen. Op grond van artikel 5.4, eerste en derde lid, Wnb kan de ontheffing worden ingetrokken als in strijd met de ontheffing of de voorschriften wordt gehandeld. Tevens is dan sprake van een economisch delict.

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. Onder werkzaamheden wordt verstaan alle handelingen die het projectgebied aantasten inclusief de voorbereidende werkzaamheden (inclusief asbestsanering), werkzaamheden die dienen tot het ongeschikt maken van leefgebied, mitigerende en compenserende activiteiten.
4. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Omgevingsdienst Noord-Holland Noord indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen of werkzaamheden dan bedoeld in voorschriften 1 en 2 noodzakelijk zijn.
5. Indien de mitigerende/compenserende maatregelen niet worden toegepast zoals in dit besluit is weergegeven en/of als de ontheffinghouder voornemens is om de werkzaamheden of de planning van de werkzaamheden niet conform de aanvraag uit te voeren, dient contact opgenomen te worden met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.
6. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde ontheffing mag langs elektronische weg, leesbaar worden getoond.
8. De werkzaamheden en voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
9. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te (laten) stellen waarin de in de ontheffing genoemde voorschriften zijn opgenomen. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of - bescherming.

Meldingsplicht

10. De ontheffinghouder dient minimaal 5 werkdagen voorafgaand aan de werkzaamheden de start van de werkzaamheden te melden bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De melding dient plaats te vinden via het digitale meldformulier 'Formulier start ruimtelijke ingreep' op de website van de OD NHN. Met de melding dient u ook het ecologisch werkprotocol mee te sturen.

Specifieke voorschriften

Huismus

11. De vóór 15 februari 2023 te plaatsen tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen, voor de huismus in de vorm van 26 nestkasten, dienen gerealiseerd te worden op de locaties zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit.
12. De oorspronkelijke nesten van de huismus zoals genoemd in bijlage 3 bij dit besluit, dienen minimaal zeven dagen voor de start van de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden door het handmatig verwijderen van de dakpannen. Het ongeschikt maken dient in aanwezigheid van een deskundige plaats te vinden. Er dient voorkomen te worden dat de aangetroffen soorten zich elders in de planlocatie vestigen.
13. Het ongeschikt maken van de nesten van de huismus dient globaal te worden uitgevoerd tussen 1 oktober en 28 februari en wanneer er geen vorst² is en/of geen broedgevallen zijn, zodat dit plaatsvindt buiten de kwetsbare perioden van de huismus, zijnde:
 - Broedperiode: 1 maart tot en met 30 september;
 - Periode van vorstAfhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige.
14. Direct voorafgaand aan de werkzaamheden aan de Glazenwagen, die starten op 15 oktober 2022, dient nog een controleronde plaats te vinden om zeker te zijn dat er niet toevallig nog een 'derde leg' van de huismus aanwezig is.
15. Van de controleronde ten behoeve van het ongeschikt maken dient verslaglegging plaats te vinden. In deze rapportage dienen minimaal de volgende gegevens te worden opgenomen:
 - Datum, tijdstip en locatie van controleronde(s);
 - Aantal waargenomen exemplaren per soort in en in de omgeving van het plangebied;
 - Namen van de betrokken deskundigen;
 - Klimatologische omstandigheden.De rapportage dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
16. De ontheffinghouder dient ten behoeve van compensatie van de 13 verblijfplaatsen van de huismus zoals aangegeven in bijlage 3 bij dit besluit, op de gehele lengte van de 4 blokken waar de huismus is aangetroffen, op de locaties zoals aangegeven is in bijlage 4 bij dit besluit, permanente alternatieve verblijfplaatsen te realiseren door de vogelschroot te plaatsen op minimaal de derde panlat van onderen en het dak toegankelijk te houden.
17. De permanente verblijfplaatsen voor de huismus dienen gerealiseerd te worden zoals opgenomen in het Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, Versie 1.0, juli 2017, van BIJ12.

Laatvlieger

18. Op de locatie zoals weergegeven in bijlage 5 bij dit besluit dienen vóór april 2022 vier tijdelijke verblijfplaatsen gerealiseerd te zijn in de vorm van een vleermuiskasten die voldoende ruimte bieden als tijdelijke verblijfplaats voor de laatvlieger.
19. De tijdelijke verblijfplaatsen in de vorm van vleermuiskasten dienen jaarlijks door een deskundige gecontroleerd te worden. Indien er gebreken zijn, dienen de vleermuiskasten gerepareerd of vervangen te worden. Hierbij dient voorkomen te worden dat soorten worden verwond of verstoord.

² Er is sprake van een vorstperiode als vijf dagen achtereenvolgend de gemiddelde temperatuur (gemeten over een etmaal) beneden het vriespunt ligt.

20. Het ongeschikt maken van de oorspronkelijke verblijfplaats van de laatvlieger, op de locaties zoals weergegeven in bijlage 6 bij dit besluit, dient plaats te vinden buiten de kwetsbare perioden, zijnde van 1 maart tot en met 31 oktober. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige.
21. De oorspronkelijke verblijfplaatsen van de laatvlieger dienen ongeschikt gemaakt te worden met één of een combinatie van de onderstaande methodes:
- a. met 'exclusion flaps';
 - b. door het creëren van tocht. Het maken van tochtgaten door boeiplanken en mogelijk dakdelen te verwijderen.
 - c. verwijderen/dichtzetten van delen van het gebouw. Het definitief afsluiten van (de toegang tot) de verblijfplaats is enkel toegestaan op locaties waar met zekerheid door een deskundige met behulp van een endoscoop is vastgesteld dat er geen individuen in de ruimte aanwezig zijn;
- Het ongeschikt maken dient in aanwezigheid van een ecologisch deskundige plaats te vinden. Bij het ongeschikt maken dient voorkomen te worden dat de aangetroffen soorten zich elders in de planlocatie vestigen.
22. Na het ongeschikt maken, maar vóór de uitvoering van andere werkzaamheden, dient het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van vleermuizen. De controlerende dient plaats te vinden door een deskundige met behulp van een batdetector.
23. Indien er ondanks de maatregelen bij de controlerende nog soorten worden aangetroffen, dienen er in overleg met het bevoegd gezag extra maatregelen genomen te worden om de oorspronkelijke verblijfplaatsen ongeschikt te maken zoals genoemd in voorschrift 20, en de controlerende in het actieve seizoen van de laatvlieger dient te worden herhaald. De werkzaamheden dienen uitgesteld te worden totdat uit de controlerende blijkt dat er geen soorten meer aanwezig zijn.
24. Van de controlerende dient verslaglegging plaats te vinden. In deze rapportage dienen minimaal de volgende gegevens te worden opgenomen:
- Datum, tijdstip en locatie van controlerende(s);
 - Aantal waargenomen exemplaren per soort in en in de omgeving van het plangebied;
 - Namen van de betrokken deskundigen;
 - Klimatologische omstandigheden.
- De rapportage dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
25. Op de locaties zoals weergegeven in bijlage 4 bij dit besluit, dienen minimaal vier permanente alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd te worden door het inbouwen van vleermuiskasten die geschikt zijn voor de laatvlieger.
26. De tijdelijke verblijfplaatsen dienen jaarlijks door een deskundige gecontroleerd te worden. Indien er gebreken zijn, dienen de vleermuiskasten gerepareerd of vervangen te worden. Hierbij dient voorkomen te worden dat soorten worden verwond of verstoord.
27. De ontheffinghouder dient de tijdelijke verblijfplaats minimaal één actief seizoen gelijktijdig met de ingebouwde permanente kasten te laten hangen.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

28. De vóór april 2022 gerealiseerde tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen, in de vorm van 44 vleermuiskasten verdeeld over bomen en gebouwen, dienen gerealiseerd te zijn op de locaties zoals weergegeven in bijlage 5 bij dit besluit. Deze kasten worden gefaseerd aangevuld met permanente verblijfplaatsen
29. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen dienen jaarlijks door een deskundige gecontroleerd te worden. Indien er gebreken zijn, dienen de vleermuiskasten gerepareerd of vervangen te worden. Hierbij dient voorkomen te worden dat soorten worden verwond of verstoord.
30. Er dient voldaan te worden aan de gewenningsperiode voordat er gestart kan worden met de werkzaamheden. De gewenningsperiode voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis voor een paarverblijfplaats is zes maanden. De gewenningsperiode start op de datum dat de tijdelijke alternatieve kasten functioneel zijn, alleen de maanden buiten de winterrustperiode van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis tellen voor de gewenningsperiode.

31. De oorspronkelijke verblijfplaatsen, op de locaties zoals weergegeven in bijlage 6 bij dit besluit, dienen ongeschikt gemaakt te worden met één of een combinatie van de onderstaande methodes:
- met 'exclusion flaps';
 - door het creëren van tocht. Het maken van tochtgaten door boeiplanken en mogelijk dakdelen te verwijderen.
 - verwijderen/dichtzetten van delen van het gebouw. Het definitief afsluiten van (de toegang tot) de verblijfplaats is enkel toegestaan op locaties waar met zekerheid door een deskundige met behulp van een endoscoop is vastgesteld dat er geen individuen in de ruimte aanwezig zijn;
- Het ongeschikt maken dient in aanwezigheid van een ecologisch deskundige plaats te vinden. Bij het ongeschikt maken dient voorkomen te worden dat de aangetroffen soort zich elders in de planlocatie vestigt.
32. Het ongeschikt maken van de oorspronkelijke verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis dient plaats te vinden **buiten** de kwetsbare perioden van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, zijnde de:
- o Paarperiode: 15 augustus tot en met 15 oktober;
 - o Winterrustperiode: 1 november tot en met 31 maart.
- Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige.
33. Na het ongeschikt maken, maar vóór de uitvoering van andere werkzaamheden, dient het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van vleermuizen. De controlerende dient plaats te vinden door een deskundige met behulp van een batdetector.
34. De controlerende dient plaats te vinden binnen het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, welke globaal loopt van april tot en met oktober. Afhankelijk van de temperatuur en de periode dient de controlerende in de ochtend of in de avond te worden uitgevoerd, zoals hieronder aangegeven:
- In de kraamperiode: ochtend
 - Buiten kraamperiode en ochtendtemperatuur <10° Celsius: avond
 - Buiten kraamperiode en ochtendtemperatuur >10° Celsius: ochtend of avond
- De kraamperiode loopt globaal van 15 mei tot en met 15 juli. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van het moment van de controlerende dient door een deskundige te worden bepaald.
35. Maximaal twee dagen voorafgaande aan de werkzaamheden dienen de maatregelen, genoemd in voorschrift 31, welke genomen zijn ten behoeve van het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen gecontroleerd te worden. Indien de maatregelen niet meer functioneel zijn, kan de aanwezigheid van vleermuizen niet worden uitgesloten. Er dienen dan extra maatregelen genomen te worden om de gebouwen ongeschikt te maken en de controlerende in het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis dient te worden herhaald. De werkzaamheden dienen uitgesteld te worden totdat uit de controlerende blijkt dat er geen soorten meer aanwezig zijn.
36. Van de controlerende dient verslaglegging plaats te vinden. In deze rapportage dienen minimaal de volgende gegevens te worden opgenomen:
- Datum, tijdstip en locatie van controlerende(s);
 - Aantal waargenomen exemplaren per soort in en in de omgeving van het plangebied;
 - Namen van de betrokken deskundigen;
 - Klimatologische omstandigheden.
- De rapportage dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
37. Op de locaties zoals weergegeven in bijlage 4 bij dit besluit dienen 44 permanente verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in de vorm van inmetsekkasten te worden gerealiseerd.
38. De ontheffinghouder dient de tijdelijke verblijfplaatsen minimaal één actief seizoen gelijktijdig met de permanente kasten te laten hangen.
39. Voorafgaande aan het verwijderen van de tijdelijke verblijfplaatsen dient een deskundige te controleren of de verblijfplaatsen verlaten zijn. Indien de verblijfplaatsen in gebruik zijn, dienen deze te blijven hangen totdat deze zelfstandig zijn verlaten.

40. De tijdelijke en permanente verblijfplaatsen dienen te voldoen aan de vereisten zoals gesteld in de Kennisdocumenten Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, Versie 1.0, juli 2017, van BIJ12 en Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*, Versie 1.0, juli 2017, van BIJ12. Zodoende dienen de verblijfplaatsen in ieder geval op drie meter hoogte, met een vrije aanvliegroute en vrije vliegruimte, vrij van predatoren, kunstlicht en verstoring gerealiseerd te worden.

Geldigheid

De ontheffing geldt voor de periode van 15 oktober 2022 tot en met 15 september 2029.

Overwegingen

Inhoudsopgave

- A. Onderwerp aanvraag**
- B. Wettelijk kader**
- C. Inhoudelijke beoordeling aanvraag**
- D. Slotoverwegingen**
- E. Procedure en samenhangende besluiten**
- F. Kennisgeving**

A. Onderwerp aanvraag

Het project betreft renovatie en het vernieuwen van daken van 9 appartementsgebouwen aan de Glazenwagen, Kerkewagen, Boerenwagen en Speelwagen te Hoorn (zie bijlage 1 bij dit besluit). De werkzaamheden betreffen het reinigen van metselwerk, spouwmuurisolatie, schilderwerk van de dakrand, vervangen van slecht voegwerk (veelal de regenkanalen) en ter plaatse van de schuine daken met dakpannen, zullen de dakpannen worden vervangen.

In het plangebied zijn 13 nestplaatsen van de huismus, één zomerverblijfplaats van een laatvlieger, acht paarverblijven van de ruige dwergvleermuis en drie paarverblijven van de gewone dwergvleermuis aangetroffen (zie bijlagen 3 en 6 bij dit besluit)

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus, laatvlieger, gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis te beperken, worden maatregelen voorgesteld. Het betreffen maatregelen die zien op de beschikbaarheid van tijdelijke en permanente alternatieve nest- en verblijfplaatsen in de directe omgeving van de te renoveren woningen, op locaties zoals weergegeven in bijlage 2, 4, en 5 bij dit besluit, als ook het voorafgaand ongeschikt maken van de nesten en verblijfplaatsen buiten de meest kwetsbare periode van de huismus, maar binnen het actieve seizoen van de laatvlieger, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

Echter, ondanks alle maatregelen kunt u niet voorkomen dat verbodsbepalingen van de Wnb worden overtreden. Om die reden wordt voor bovenstaande werkzaamheden ontheffing gevraagd van de Wnb.

B. Wettelijk kader

Soorten van de Vogelrichtlijn

De huismus is een beschermde vogelsoort als bedoeld in artikel 1 van de Europese Vogelrichtlijn. De richtlijn ziet op de bescherming van individuele vogels, hun eieren, hun nesten en hun leefgebieden. Op grond van artikel 3.1 van de Wnb is het verboden van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn:

- opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.1, lid 1);
- opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen (artikel 3.1, lid 2);
- eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben (artikel 3.1, lid 3);
- opzettelijk te storen (artikel 3.1, lid 4).

Het verbod, bedoeld in artikel 3.1, vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Op grond van artikel 3.3 van de Wnb kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort, en zij nodig is op grond van een in de wet genoemd belang. Te weten:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en, voor zover het geen nestvlinders betreft, het grootbrengen van de jongen. In de context van artikel 3.1, tweede lid van de Wnb moet onder nest ook de inhoud en de functionele omgeving daarvan, voor zover het broedsucces van vogels daarvan afhankelijk is, worden begrepen. Daartoe zijn alle activiteiten begrepen die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Artikel 3.1, tweede lid van de Wnb is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken en gebruiken hun nest niet als vaste rust- of verblijfplaats. Dergelijke nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen niet de bescherming van artikel 3.1, tweede lid van de Wnb.

Nesten van huismus vallen ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' in artikel 3.1 lid 2 van de Wnb. Deze nesten zijn daarom, voor zover ze niet permanent verlaten zijn, jaarrond beschermd.

Soorten van de Habitatrichtlijn

De laatvlieger, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn, diersoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Daarnaast zijn de laatvlieger en de ruige dwergvleermuis opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern. Op grond van artikel 3.5 van de Wnb is het onder meer verboden in het wildlevende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn bijlage II bij het Verdrag van Bern in hun natuurlijk verspreidingsgebied:

- opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.5, lid 1);
- opzettelijk te verstoren (artikel 3.5, lid 2);
- opzettelijk eieren te vernielen of te rapen (artikel 3.5, lid 3);
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen (artikel 3.5, lid 4).

Op grond van artikel 3.8 van de Wnb kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.5 of artikel 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, en zij nodig is op grond van een in de wet genoemd belang. Te weten:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Tot voortplantings- of rustplaatsen als bedoeld in artikel 3.5, lid 4 van de Wnb worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Essentiële migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantings- of rustplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau hieronder.

C. Inhoudelijke beoordeling aanvraag

Andere bevredigende oplossing

Het project betreft de renovatiewerkzaamheden van bestaande woningen en is derhalve locatie gebonden. Vanwege de noodzaak om de woningen te verduurzamen en om het woongemak van de bewoners te verbeteren is het noodzakelijk om de geplande werkzaamheden aan deze woningen uit te voeren. De staat van de woningen gaat door het niet uitvoeren van de werkzaamheden achteruit en leidt tot achterstallig onderhoud en hoge kosten. Een andere locatie is derhalve niet door u als alternatief beoordeeld.

In de huidige planning van de werkzaamheden wordt al rekening gehouden met de kwetsbare periode van de aangetroffen soorten. De gefaseerde werkwijze is daarmee een alternatief met zo min mogelijk negatieve effecten. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing beschikbaar is.

Met het bovenstaande heeft u naar uw oordeel onderbouwd dat er geen andere bevredigende oplossing is voor de geplande werkzaamheden. Wij stemmen in met de door u gegeven onderbouwing van de afwezigheid van andere bevredigende oplossingen.

Belang van de ingreep

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van de belangen:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Het verbeteren van het binnenmilieu van woningen, scholen en kindercentra is één van de speerpunten uit de Nationale aanpak Milieu en Gezondheid van de overheid (bron: www.rivm.nl). Door de renovatie zullen de woningen volgens u technisch in betere staat verkeren en beter geïsoleerd zijn.

De woningen zijn naar huidige maatstaven slecht geïsoleerd en hebben een gemiddeld energielabel E (methodiek tot 1 januari 2015). Intermaris streeft naar een gemiddeld energielabel B voor haar totale woningvoorraad, dit conform het Aedes-convenant (overeenkomst tussen het rijk en woningbouwcoöperaties, zie www.rijksoverheid.nl). De renovatie van de woningen draagt daaraan bij.

Het is waarschijnlijk dat schimmels een rol spelen in de relatie tussen vochtige woningen en gezondheidseffecten, maar een kwantitatieve onderbouwing hiervan ontbreekt (nog) (RIVM). Door een huis te bewonen produceert een bewoner vocht. Elke volwassene zweet per dag ongeveer 1 liter vocht uit. Samen met koken en wassen brengt dat dagelijks 10 tot 20 liter vocht in de woning. In een slecht geïsoleerde woning condenseert dat vocht op de koudste oppervlakken, zoals glas of metaal.

Door isolatie van de woningen en het verbeteren van de ventilatie kunnen enerzijds de energielasten sterk verlaagd worden en anderzijds het comfort en het binnenmilieu verbeterd worden. Het project draagt naar uw mening daarmee bij aan de verbetering van de volksgezondheid door de woningen dusdanig te isoleren dat vocht en tocht in huis wordt beperkt.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het voornoemde belang voldoende onderbouwd is.

Staat van instandhouding

Huismus

De landelijke staat van instandhouding van de huismus is door Sovon als matig ongunstig beoordeeld³. De provinciale trend in Noord-Holland laat een sterke afname in de periode 1990-2016 zien, maar een matige toename in de periode 2007-2016⁴. Uit de verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en de uitgevoerde inventarisatie blijkt dat de huismus ook in de omgeving van het plangebied vrij algemeen voorkomt. Binnen het plangebied zijn 13 nesten van de huismus aangetroffen, op de locaties zoals weergegeven in bijlage 3 bij dit besluit. Deze zullen door de werkzaamheden verloren gaan.

Laatvlieger

De laatvlieger komt in heel Nederland vrij algemeen voor⁵. De landelijke staat van instandhouding van de laatvlieger is als ongunstig beoordeeld, waarbij alleen het leefgebied als onbekend en de populatie en toekomstperspectief als ongunstig zijn beoordeeld⁶.

Ondanks dat de laatvlieger in Nederland en in de provincie Noord Holland een algemeen voorkomende soort is, is de landelijke staat van instandhouding van de laatvlieger matig ongunstig. Echter het verspreidingsgebied, leefgebied en toekomst perspectief zijn gunstig. De populatietrend is echter matig ongunstig.

Er is geen betrouwbaar kwantitatief beeld van de omvang van de populatie van de laatvlieger in Nederland, maar wordt (in de zomerperiode) geschat op 30.000 – 50.000 dieren. Naar schatting komt een tiende hiervan voor in de provincie Noord-Holland. Vanwege de landelijke omgeving van de randen van Hoorn, komt de laatvlieger relatief veel voor in Hoorn en omgeving. Binnen het plangebied is één zomerverblijfplaats van de laatvlieger aangetroffen.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in Nederland en in de provincie Noord-Holland een algemeen voorkomende vleermuissoort. De soort wordt vrijwel overal aangetroffen. Ook in de stedelijke omgeving is dit de meest algemene soort⁷. De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is als gunstig beoordeeld, waarbij zowel het verspreidingsgebied, de populatie, het leefgebied en het toekomstperspectief als gunstig is beoordeeld⁸. Conform het vleermuisprotocol is er in het plangebied onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van vleermuizen. Binnen het plangebied zijn drie paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen.

³ <https://www.sovon.nl/nl/soort/15910>

⁴ Broedvogeltrends, Netwerk Ecologische Monitoring, Sovon. Provincies & CBS. Bron:

<https://www.sovon.nl/nl/content/broedvogeltrends>

⁵ <http://vleermuis.net/vleermuis-soorten/laatvlieger>

⁶ <https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17/species/report/?period=5&group=Mammals&country=NL®ion=>

⁷ <https://www.vleermuizenindestad.nl/gewone-dwergvleermuis>

⁸ Staat van instandhouding soorten en habitattypen Habitatrichtlijn en trends Vogelrichtlijn, 2007-2012, d.d. 7 december 2017, Compendium voor de Leefomgeving, bron: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl1604-svi-nederland>

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis komt vrij algemeen voor in Nederland, met een zwaartepunt in het noordwesten van Nederland⁹. De landelijke staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis is als ongunstig beoordeeld, waarbij de populatie als onbekend, het leefgebied en verspreidingsgebied als gunstig en toekomstperspectief als ongunstig zijn beoordeeld¹⁰. In de regio en in de directe omgeving van het plangebied wordt de ruige dwergvleermuis als algemene soort waargenomen. Binnen het plangebied zijn acht paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis aangetroffen.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan De Wagens te Hoorn' van 17 maart 2022.

Huismus

Voor de huismus worden enkele weken voor de start van de werkzaamheden (buiten het broedseizoen) tijdelijke nestlocaties aangeboden, in tweevoud van de bestaande nestlocaties. Voorafgaande aan de werkzaamheden aan fase 1, de Glazenwagen, worden 2 x 3 = 6 tijdelijke huismuskasten opgehangen nabij de nestlocaties. De nestkasten worden aan bebouwing nabij de Glazenwagen (eerste fase) opgehangen (zie bijlage 2 bij dit besluit). De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd, waarmee de permanente compensatie in de voorgaande fase(n) al gereed zijn voordat gestart wordt met de volgende fase. Daarnaast zijn er in het gehele plangebied nog een 20-tal nestkasten ten behoeve van de huismus aan bomen opgehangen.

Omdat buiten de kwetsbare periode wordt gewerkt bestaat het ongeschikt maken van de nesten uit het handmatig verwijderen van de dakpannen.

Onder de gehele lengte van de 4 blokken waar huismus is aangetroffen (zie bijlage 3 bij dit besluit) worden aan de noordzijde onder de derde panlat vogelschroot aangebracht, zodat de huismus onder de eerste drie rijen nieuwe dakpannen vanaf de goot kunnen nestelen. De permanente compensatie is direct na de renovatie van de daken gereed. Er wordt geen isolatie aangebracht onder het dak, maar op de vloer van de zolder. De lengte aan dak dat op deze manier voor de huismus permanent beschikbaar is, is voor de Glazenwagen, Boerenwagen, Kerkewagen ruim 200 meter. De hoeveelheid beschikbare nestgelegenheid is meer dan voldoende voor de drie aangetroffen nesten van de huismus.

Laatvlieger

Op de Glazenwagen en de Kerkewagen zijn 6 maanden voor de start van de werkzaamheden aan de Glazenwagen (vóór april 2022) vier dakkasten opgehangen (zie bijlage 5 bij dit besluit).

De zomerverblijfplaats van de laatvlieger bevindt zich onder een loodslab van een dakraam. De loodslabben worden handmatig verwijderd en de dakpannen om het dakraam worden ook handmatig verwijderd, zodat de verblijfplaats open komt te liggen.

Op de Glazenwagen en de Kerkewagen worden ieder twee permanente verblijfplaatsen in de vorm van dakkasten (zie bijlage 7 bij dit besluit) voor de laatvlieger gerealiseerd.

Gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis

Op de locaties zoals weergegeven in bijlage 5 bij dit besluit zijn vóór april 2022, 44 tijdelijke kasten gerealiseerd voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

⁹ <https://www.vleermuizenindestad.nl/ruige-dwergvleermuis>

¹⁰ <https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17/species/report/?period=5&group=Mammals&country=NL®ion=>

Voor de gevels waar verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, wordt buiten de kwetsbare periode de gevel ongeschikt gemaakt. De gevels worden aan de kopse kant ongeschikt gemaakt door de spouwmuur open te maken door enkele stenen te verwijderen (waar later de inmetselekasten worden geplaatst) en worden exclusion flaps geplaatst

Ter permanente compensatie worden er inbouwkasten gerealiseerd voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis op locaties zoals weergegeven in bijlage 4 bij dit besluit.

De door u voorgestelde maatregelen zijn voldoende. Ter aanvulling hebben wij extra voorschriften opgenomen. Wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd conform de door u voorgestelde maatregelen en de aanvullende voorschriften wordt voorkomen dat de werkzaamheden leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort en afbreuk doen aan het streven de populaties van de soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Zorgplicht

Voor de soorten waarvoor wij u ontheffing verlenen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wnb, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde diersoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is nadelige gevolgen voor deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Wij wijzen u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Wnb. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

D. Slotoverwegingen

Wij wijzen u erop dat als u werkzaamheden inclusief de mitigatie en compensatie niet conform de aanvraag uitvoert, zonder daarvoor een ontheffing of goedkeuring te hebben verkregen, u mogelijk in overtreding bent van de Wnb. Wij kunnen dan door middel van de oplegging van een last onder dwangsom dan wel door middel van bestuursdwang de met de wet strijdige situatie beëindigen. Dit kan in uw geval betekenen dat de werkzaamheden ten behoeve van bovengenoemd project geheel of gedeeltelijk worden stilgelegd totdat weer wordt voldaan aan het bij of krachtens de Wnb bepaalde (dit zijn de bestuursrechtelijke sancties). Ook kunnen strafrechtelijke sancties worden opgelegd.

Verloop termijn ontheffing

Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vijf maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Weigering verstoring:

Op grond van artikel 3.1, lid 4 van de Wnb is het verboden de huismus opzettelijk te storen. Vervolgens bepaalt artikel 3.1, lid 5 van de Wnb dat het verbod bedoeld in het vierde lid niet van toepassing is indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoorten.

Op basis van de door u ingediende aanvraag en de daarbij behorende gegevens achten wij voldoende aangetoond dat de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de huismus. Dit betekent dat het verbod van artikel 3.1, lid 4 van de Wnb niet wordt overtreden. Om deze reden weigeren wij uw aanvraag voor een ontheffing voor het opzettelijk storen van de huismus.

E. Procedure en samenhangende besluiten

De voorbereiding van deze ontheffing heeft plaatsgevonden overeenkomstig het bepaalde in de Wnb en de daarvoor relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht. Wij wijzen u erop dat uw aanvraag betrekking heeft op een activiteit waarvoor mogelijk ook op grond van andere wet- en regelgeving een besluit nodig is. Tevens kunnen er overige belemmeringen zijn in het kader van ruimtelijke belangen.

F. Kennisgeving

Dit besluit wordt door ons geplaatst op www.officielebekendmakingen.nl.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Neemt u dan contact op met de heer [REDACTED] via [REDACTED]. Wij verzoeken u hierbij het zaaknummer te vermelden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,
namens dezen,

[REDACTED]
Afdelingsmanager Regulering Leefomgeving
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

- Bijlage 1: Planlocatie
Bijlage 2: Locaties tijdelijke verblijfplaatsen huismus
Bijlage 3: Locaties oorspronkelijke verblijfplaatsen huismus
Bijlage 4: Locaties permanente verblijfplaatsen huismus en vleermuizen
Bijlage 5: Locaties tijdelijke verblijfplaatsen vleermuizen
Bijlage 6: Locaties oorspronkelijke verblijfplaatsen vleermuizen
Bijlage 7: Permanente compensatie in de dakrand voor laatvlieger

- Kopie aan:
- Afdeling Toezicht en Handhaving OD NHN
 - Dresmé&vanderValk

Rechtsbescherming

U en andere belanghebbenden die het niet eens zijn met dit besluit, kunnen binnen 6 weken, gerekend vanaf de dag na datum van verzending van dit besluit, een bezwaarschrift indienen bij gedeputeerde staten van Noord-Holland, ter attentie van de secretaris van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 3007, 2001 DA HAARLEM.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval het volgende bevatten:

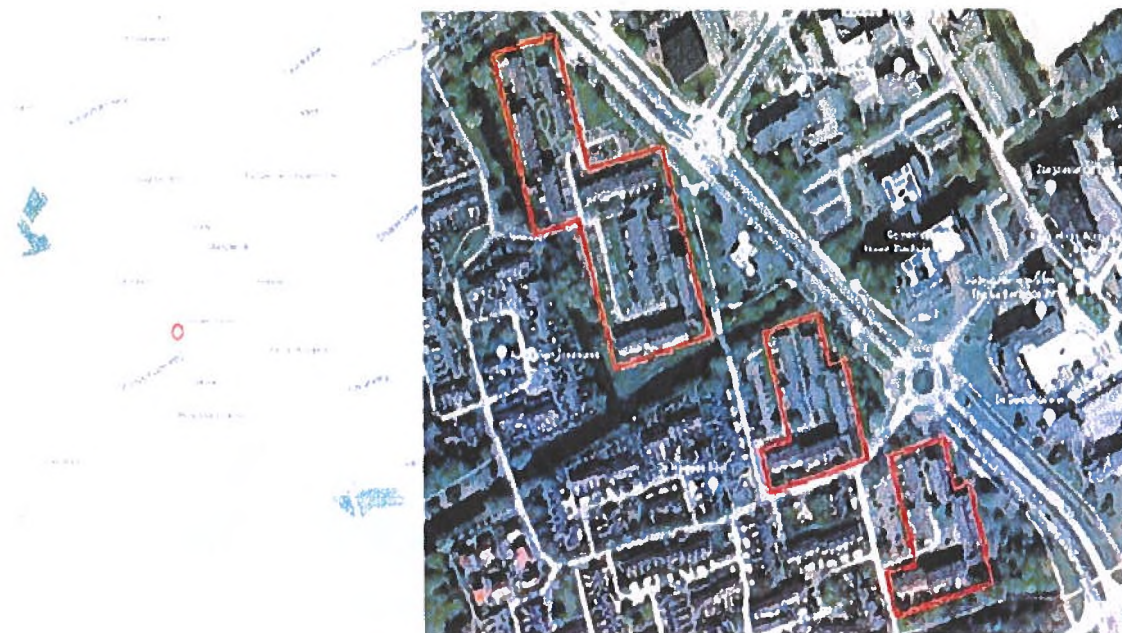
- uw naam, adres, postcode en woonplaats;
- de datum;
- over welk besluit het gaat (u kunt het beste een kopie van dit besluit bijsluiten);
- de redenen waarom u het niet eens bent met het besluit;
- uw handtekening.

U kunt ook digitaal een bezwaarschrift indienen bij gedeputeerde staten van Noord-Holland. Kijkt u daarvoor op: https://www.noord-holland.nl/Loket/Bezwaar_en_klachten. Voor het indienen van een digitaal bezwaarschrift moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD).

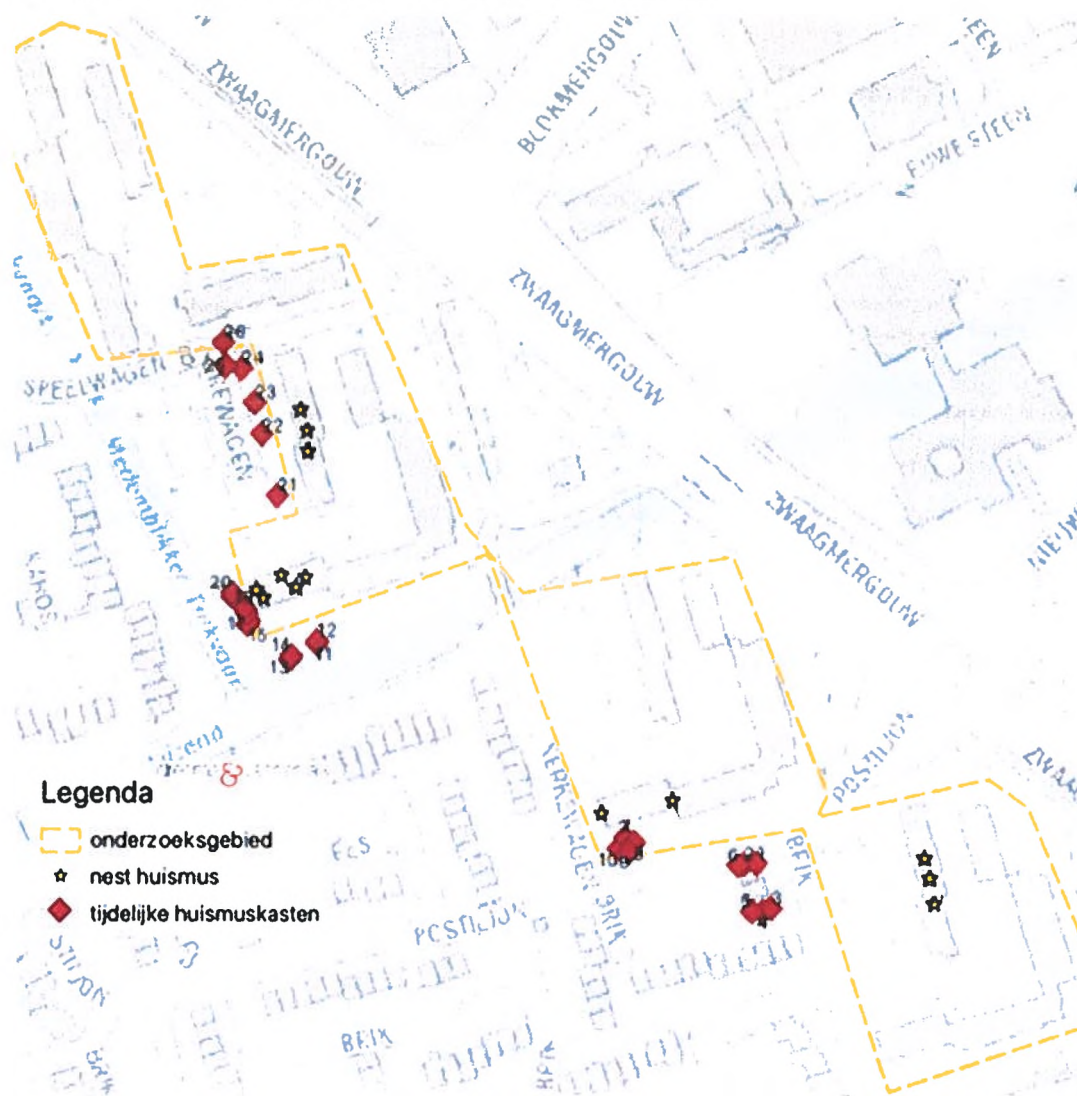
Het indienen van een bezwaarschrift schorst de werking van dit besluit niet. Indien onverwijld spoed dit vereist, kunt u de voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Holland, Sectie bestuursrecht, Postbus 1621, 2003 BR HAARLEM vragen om een voorlopige voorziening te treffen. U kunt het verzoekschrift ook digitaal bij de rechtbank indienen via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Voor meer informatie verwijzen wij naar www.rechtspraak.nl. Voor de behandeling van het verzoek wordt griffierecht geheven.

De provincie wil bezwaren tegen besluiten graag op informele wijze behandelen. Als uw bezwaar in aanmerking komt voor deze informele behandeling nemen wij op korte termijn telefonisch contact met u op. In verband hiermee verzoeken wij u om in uw bezwaarschrift het telefoonnummer te vermelden waarop u overdag bereikbaar bent. Voor meer informatie over de informele behandeling kunt u telefonisch contact opnemen met provincie Noord-Holland.

Bijlage 1: Planlocatie

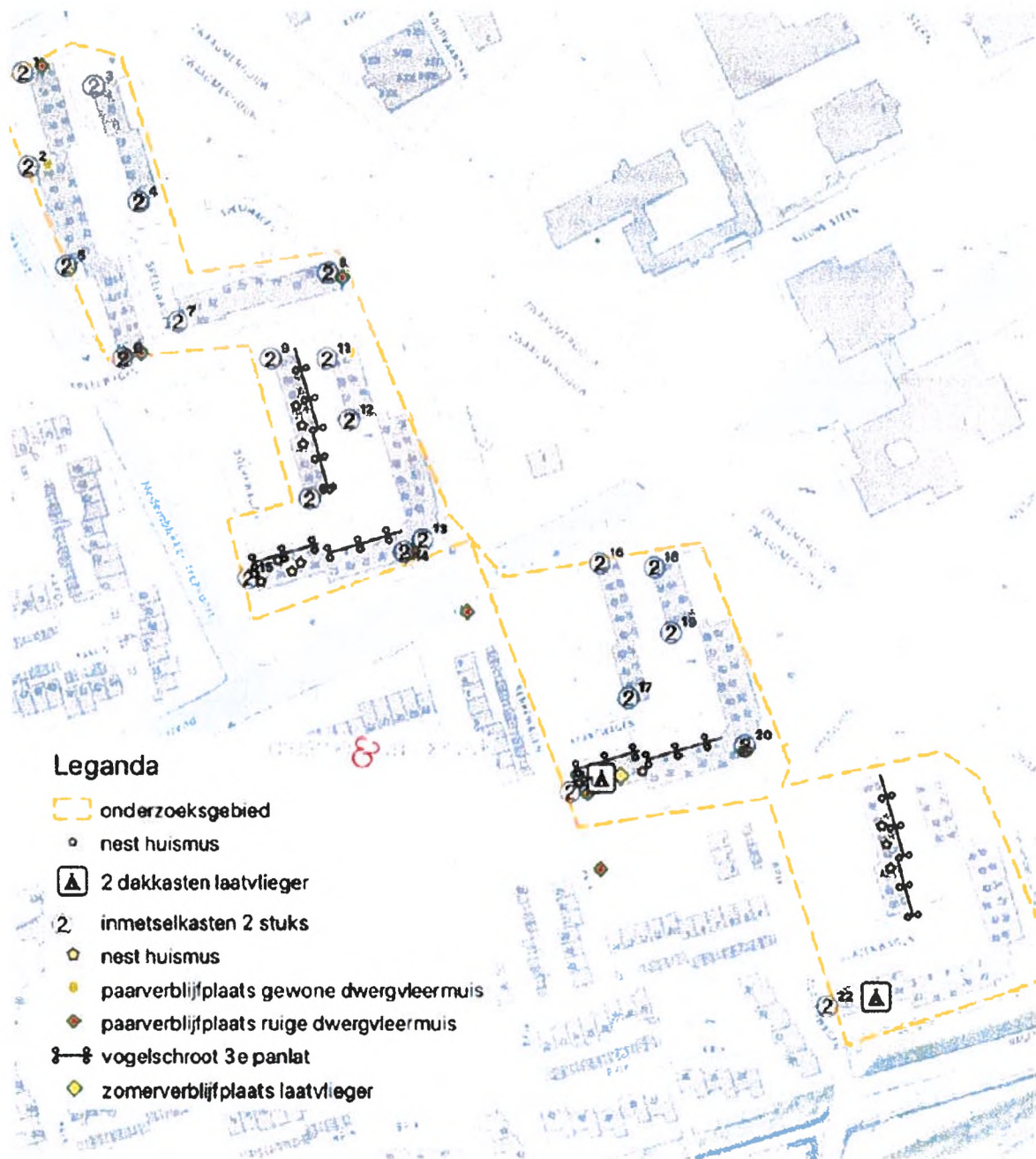
Bijlage 2: Locaties tijdelijke verblijfplaatsen huismus

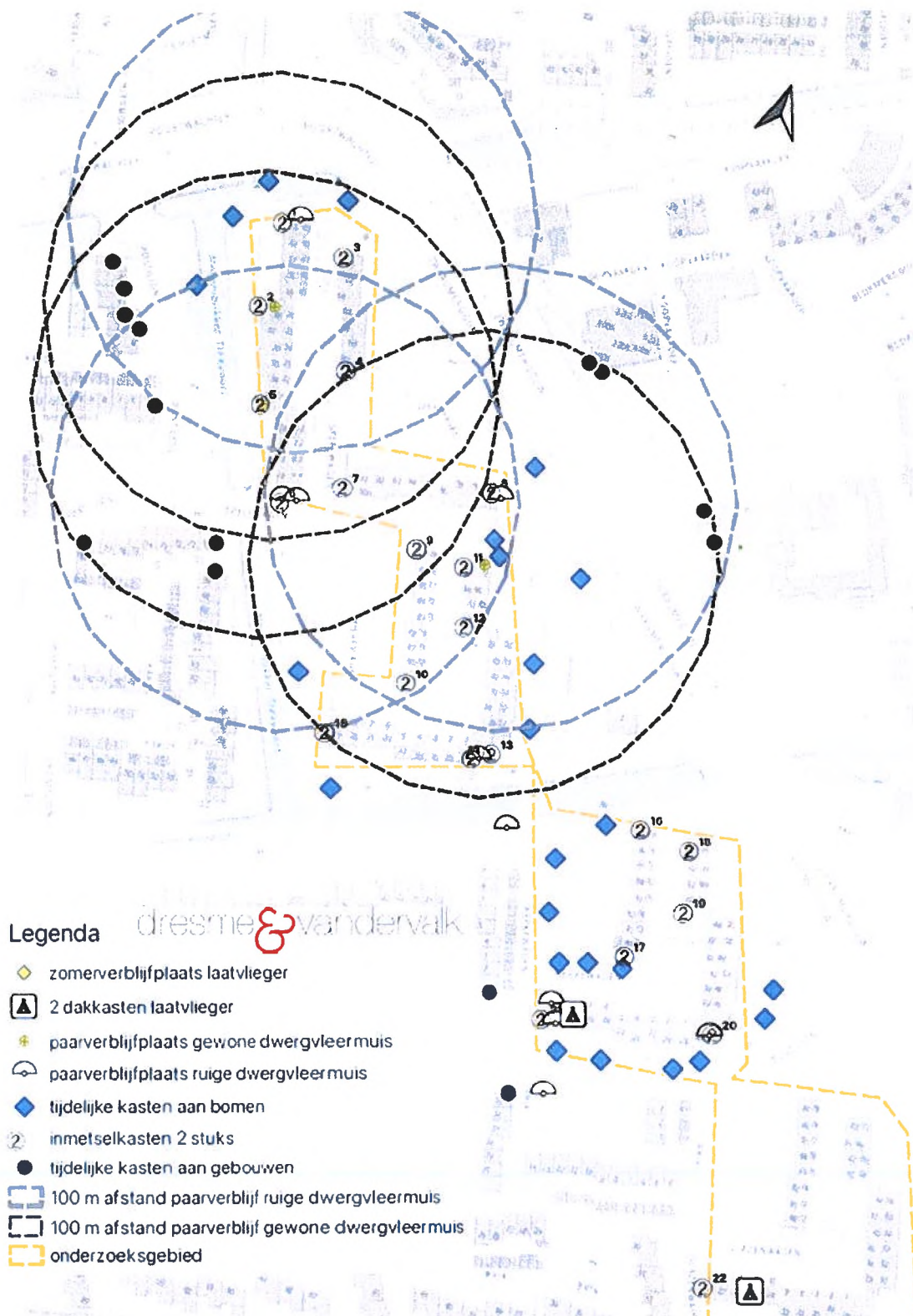
Bijlage 3: Locaties oorspronkelijke verblijfplaatsen huismus

Bijlage 4: Locaties permanente verblijfplaatsen huismus en vleermuizen

Bijlage 5: Locaties tijdelijke verblijfplaatsen vleermuizen

Bijlage 6: Locaties oorspronkelijke verblijfplaatsen vleermuizen

Bijlage 7: Permanente compensatie in de dakrand voor laatvlieger

